

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 20.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 27. mei 1944.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1.50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Hann fór í felluna, frægi „figgjarmálaráðharri“ Th. Petersen og kom — sum ætlað — sjálvur at prógva figgjarhallið.

Meg orði tað altíð — ymist bendi at tí — at hin mæti fólka flokksins figgjarmálaráðharrin Thorstein Petersen „gekk og trúnaði meir og meiri í harni yvir at noyðast at bita í seg og svelgja og taka móti skortfleiingu fyri, at hann longu fyrsta árið av síni „ráðharratið“ kom tinginum um 1½ millión niður á bakka.

Ikki nóg mikið við hesum:

Hann má eisini hoyra tað syngja við dómadagsbasunum fyri oyrum sinum frá fiskimönnum og arbeiðsmönnum, at hansara figgjarstýrið hevur stæðgað økingini og vøkstrinum av vinnulánsgrunninum, sociálgrunninum, tiltaksgrunninum og ábyrgdargrunninum.

Fellan.

Einki at dylja yvir — javnaðarmenn sóu fegnast Thorstein Petersen trína framman.

Vit vistu, at so „stórir“ maður var hann, at hevði hann fyrst tikið til orða, vildi hansara „spælalalyndi“ hazarderað, royna at sláa okkum út við eitt kast — og hann mátti so koma at taka seg sjálfan av fótum.

Men hann sýnist ikki at vera at fáa úr holuni.

Vanur við at hersa við teirri bleiku stovuheitjuni Richard Long valdi hann í „sin Kvide“ at trýsta nakrar uppástandir í hann.

Og okkara góði harra Long kýkaði rátt. Leyp framman fyri almenningin við tí, hongdi seg sjálfan harvið, so tað politiskt ikki graldi í honum meiri.

Men so kom kjansur okkara.

Fellan var sett.

Undir minum „diktati“ til landsnevndarinnar gerðabók kom eg at leggja til merkis, at tann „stóri“ maðurin stákk upp, tá ið eg kom til tað, at inntøkurnar og útreiðslurnar á figgjarætlanini (uttanfyrir eykajáttaninar!) ikki stóðu meira enn á jøvnum.

Tá leyp úr honum:

„Ha, hann viðgongur, at einki figgjarhall er!“

Nú leypur hann til, hugsaði eg. Rætt var.

Lundin varð drigin úr holuni.

I fyrsta „Dagblaðið“, eg sá, fann eg Thorstein Petersen lopnan fram við útskrift av gerðabókini.

„Dam sigur sjálvur, at einki er í figgjarhallinum uppá 1½ millión Slagið er vunnið! Hurrá!“ rópar hann.

Hvussu hevur hann ikki verið innibyrddur og pæstur, tann gævi fólka flokksins „finansministari“, tá ið hann soleiðis ovrasin hevur brotið seg inn á harra Mitens fyrri at fáa sær avrit av einum diktati til gerðabókina, hóast hon ikki var endaliga upplisin, góðkend og undirskrivað.

Hvussu hevur hann ikki pínst, tá ið hann í girmd síni at sláa tann dekans jassan P. M. Dam til jarðar, ikki hevur haft stundir og samling at geva sær far um, at „diktatið“ til gerðabókina einans talar um inntøkur og útreiðslur á „budgettinum“ uttanfyri tær umskrivaðu eykautreiðslur, ið hava skapt eitt figgjarhall hjá tinginum uppá 1½ millión!

Hetta var fyrsti gloypibiti í teirri uppsettu feiluni.

Annar var eftiri.

Thorstein Petersen, „finansministari“, mátti vera ríkin at viðgera sjálvi undirskotstølini. Løgið skuldi tað so vera, um hann ikki í ovrasni sinum sjálvur kom at vátta sannleikan av okkara frágreiðing og ábreiðslu:

Eg fjarritaði uppskoytið til tað óundirskrivaða „diktatið“, ið grund-

aði stóðu mína fyrri at seta í gildi uppskotini um ein eyka stórmannaskatt til javnan av figgjarhallinum. Har aftrat skrivaði eg svargrein til Th. P.

Hann varð lættligari fangaður enn ventað:

Beinanvegin í fyrsta „Dagblaðið“ stóð ein long grein, hvári hann vevur seg vónleyst fastan og sjálvur „dokumenterar“ sannleikan av okkara frágreiðing um figgjarhallið.

Thorstein Petersen prógvar sjálvur, at vit hava rætt.

Hann roynir at byrja við at trúttu, at vit eru farnir við ósannindum og skulu hava sagt, at „tað var trot í tingsins figgjarætlan“.

Hetta hava vit ongatið -sagt, harra figgjarmálaráðharri:

Tvørturimóti:

Vit hava longu undir seinastu tingsetu og nú í landsnevndini á-sannað, at útreiðslur og inntøkur í sjálvari figgjarætlanini stóðu á jøvnum.

— Er tað ikki synd í figgjarmálaráðharranum, at hann skal kenna seg noyðdan til fyrst ógrundað at brigða okkum ósannindi og síðani sjálvur at koma frmm við eini so opinberari ósannindi?

Tað, ið vit javnaðarmenn hava hildið framman, er, at Th. P. og fólka flokkurin ongar inntøkur høvdu at vega uppimóti um 1½ millión av útreiðslum uttan fyri sjálva figgjarætlanina fyri 1944.

Er henda ábreiðsla ógrundað og ósonn?

Takið Th. Petersen punkt fyri punkt:

1. Um 660.000 kr. í vega- og lendingapeningatroti sigur hann, at „hetta er ikki frá mínari tíð“ og brikslar mæ, at eg ikki havi gjørt hann varnan við tað. Men ov fast kroystur roynir hann at nokta, at talan er um eitt tilfikt trot.

Men kjarnan var, at hann viðgongur, at einki var í figgjarætlanini at leggja aftur ímóti hesum peningi.

Tað er ógrundað at kasta mæ, at eg ikki skal hava greitt „finansekspertinum“ frá hesum troti — hann skuldi duga at leita seg fram til tað sjálvur. Sannleikin er, at fyrri tað fyrsta visir kontórstjóri Mitens á hetta trot í sinum riti til veganevndina. Harnæst skrivur javnaðarflokkurin bræv til tingsins viðgerð av hesum og øðrum troti. Flokkurin setir fram uppskot um ein stórmannaskatt til at leggja afturimóti.

Við hesum í geyma má maður spyrja: Hevur fólka flokksins „finansekspertur“ og figgjarmálaráðharri sovið alla sína ráðharratið, tá ið hann hvørki hevur varnast um Mitens ella javnaðarflokksins ávaring?

2. 250.000 kr. til ravmagnsverkið í Vági viðgongur harra Th. Petersen eisini er uttan fyri figgjarætlanina.

Men so roynir hann at snúga sær við ósannindum, at eg og ein meirluti á tingi í 1942 skulu hava givið henda pening til harra Hilberts tóma statskassa.

Vágs kommuna skyldaði statinum henda pening og meiri.

Fvri at hjálpa Vágs kommunu til greitt bord, yvirtók løgtingið statsins krav uppá kommununa.

Kommunan kom so statt til at skylda løgtinginum tann pening, sum hon skyldaði statinum.

Javnaðarmenn vildu longu í 1942 lætta kommununi við at eftirgeva rentuna av 250.000 kr., men tað fall.

Teir vóru við til í 1944 at veita kommunun henda pening sum studning. Tað er rætt, at flestir tingmenn, men ikki allir 25, greiddu atkvøðu fyri hesum. Men javnaðarmenn høvdu sum sagt eitt uppskot um ein eyka stórmannaskatt, sum skuldi vega upp ímóti eisini hesari útreiðslu, so einki figgjarhall varð. Men sum nevnt, fólka flokkurin var við at fella uppskotið og var harvið fullt vitandi við til at gera eitt figgjarhall.

Th. Petersen viðgongur, at

Paa Lager haves:

Almindelig Portland Cement

Ferrocete Cement (hurtigtørrende)

Aquacete-Cement (Antifugt-Cement)

Colocete-Cement (farvet Cement) hvid, graa, sort.

brun, rød, gul & grøn

Melkalk, Mursten, Ildfast Ler

Ildfast Sten 1" — 1½" — 2"

P-F Havnar Timburhandil, Thorshavn.